

**UJEDINJENE
NACIJE**

IT-03-67-R77.1
D21 - D1//158TER
23 December 2008

21/158TER
MC

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za teška
kršenja međunarodnog huma-
nitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br: IT-03-67-R77.1

Datum: 11. septembar 2008.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu:

sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi, pretpretresni sudija

Sekretar:

g. Hans Holthuis

Datum:

11. septembar 2008.

U PREDMETU PROTIV LJUBIŠE PETKOVIĆA

JAVNI DOKUMENT

**REDIGOVANA VERZIJA PRESUDE IZREČENE
11. SEPTEMBRA 2008.**

Optuženi:

g. Ljubiša Petković

Odbrana:

gđa Branislava Isailović

I. UVOD I ISTORIJAT POSTUPKA	2
II. DELA KOJA SE OPTUŽENOM STAVLJAJU NA TERET.....	3
III. MERODAVNO PRAVO.....	6
IV. ARGUMENTI ODBRANE.....	7
1. Okolnosti u vezi s izdavanjem Drugog obavezujućeg naloga	7
2. Pogoršanje psihičkog i fizičkog stanja optuženog	8
(a) Pre 18. aprila 2008.....	8
(b) Posle 18. aprila 2008.	9
V. DISKUSIJA	10
A. Prihvatanje dokaznih predmeta kojima je dodeljen privremeni broj	10
B. Analiza argumenata odbrane	10
1. <i>Actus reus</i>	11
(a) Da li se optuženi oglušio o nalog da stupi pred Veće?.....	11
(b) Da li je optuženi imao opravdani razlog da se ogluši o Drugi obavezujući nalog?	11
(i) Sumnja optuženog u to ko je primalac Drugog obavezujućeg naloga.....	11
(ii) Okolnosti nakon izdavanja Drugog obavezujućeg naloga 18. aprila 2008.....	12
(iii) Zaključak.....	13
2. <i>Mens rea</i> : da li je optuženi hotimično i svesno ometao sprovođenje pravde?.....	13
C. Zaključak.....	14
VI. KAZNA.....	14
A. Argumenti odbrane	14
B. Odmeravanje kazne	15
1. Težina krivičnog dela.....	15
2. Otežavajuća okolnost.....	16
3. Olakšavajuće okolnosti	16
(a) Pitanje pritisaka kojima je optuženi navodno bio izložen	16
(b) Lične prilike optuženog.....	17
(c) "Saradnja" optuženog	18
(d) Izvinjenje.....	18
4. Opšta praksa u vezi s izricanjem kazni na sudovima u bivšoj Jugoslaviji i u jurisprudenciji Međunarodnog suda	18
VII. DISPOZITIV	19

I. UVOD I ISTORIJAT POSTUPKA

1. Pretresno veće III Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), u čijem sastavu su sudije Jean-Claude Antonetti (predsedavajući), Frederik Harhoff i Flavia Lattanzi (dalje u tekstu: Veće), ovim donosi svoju presudu u vezi s delima za koja se Ljubiša Petković (dalje u tekstu: optuženi) tereti na osnovu pravila 77(A)(iii) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).
2. Veće najpre ukratko želi da podseti na kontekst koji je prethodio podizanju Optužnice protiv optuženog od strane Veća 13. maja 2008.
3. Dana 16. novembra 2006. tužilaštvo je Pretresnom veću I podnelo poverljiv i *ex parte* zahtev da se za svedoka VS-011 izda *subpoena ad testificandum*.¹ Međutim, Pretresno veće I u to vreme nije donelo odluku po tom zahtevu zbog obustave postupka.²
4. Dana 30. avgusta 2007. pretpretresni sudija je delimično odobrio zahtev tužilaštva da se Ljubiši Petkoviću odrede zaštitne mere i dodelio mu pseudonim "VS-011" do davanja iskaza [redigovano].³
5. Dana 28. novembra 2007. tužilaštvo je elektronskim putem obavestilo Veće da želi da pozove svedoka VS-011 od 8. januara 2008.⁴
6. Dana 3. decembra 2007. Veće je izdalo poverljiv i *ex parte* nalog *Subpoena ad testificandum* (dalje u tekstu: Prvi obavezujući nalog) da svedok VS-011 pristupi 8. januara 2008. kako bi svedočio pred Većem.⁵
7. Dana 24. decembra 2007. Petar Jojić, član tima odbrane Vojislava Šešelja i advokat po profesiji,⁶ podneo je Kancelariji za vezu Međunarodnog suda u Beogradu "prigovor" u ime svedoka

¹ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-PT, Zahtev tužilaštva da se svedoku VS-011 izda nalog *subpoena*, s poverljivim i *ex parte* dodacima od A do C, poverljivo i *ex parte*, 16. novembar 2006.

² Podsetimo, svojom Odlukom od 8. decembra 2006. Žalbeno veće je obustavilo postupak protiv Vojislava Šešelja, vidi *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR73.4, Odluka po Žalbi na Odluku (br. 2) Pretresnog veća o dodeli branioca, 8. decembar 2006, par. 30.

³ Odluka u vezi sa usvajanjem zaštitnih mera, 30. avgust 2007, str. 3, 8.

⁴ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, *Subpoena ad testificandum*, poverljivo i *ex parte*, 3. decembar 2007, str. 1.

⁵ Prvi obavezujući nalog.

Prevod

VS-011. U tom prigovoru svedok VS-011 odbio je da pristupi kao "svedok tužilaštva" i proglasio se "svedokom odbrane". Iako je Veće obavešteno o postojanju i sadržaju tog dokumenta, on nije zaveden u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja* zbog toga što Petar Jojić nema *locus standi*.

8. Dana 28. decembra 2007. vlasti Republike Srbije dostavile su obaveštenje o uručanju Prvog obavezujućeg naloga.⁷ Svedok VS-011 je 20. decembra 2007. zaista primio Prvi obavezujući nalog i zatražio da bude "svedok odbrane", ali i da mu se, između ostalog, da slobodan prolaz.⁸

9. Dana 7. januara 2008. tužilaštvo je podnelo poverljiv zahtev da se svedoku VS-011 izda Nalog za slobodan prolaz.⁹

10. Dana 16. januara 2008. Veće je izdalo poverljiv Nalog za slobodan prolaz.¹⁰

II. DELA KOJA SE OPTUŽENOM STAVLJAJU NA TERET

11. Pošto je konstatovalo da se tužilaštvo nije oglasilo u vezi sa svedokom VS-011 nakon što je 16. januara 2008. izdat Nalog za slobodan prolaz i s obzirom na činjenicu da svedoci ne pripadaju stranama u postupku, Veće je bilo mišljenja da je u interesu pravde saslušati optuženog što pre, budući da je bilo predviđeno da on svedoči o ključnim elementima ovog predmeta.¹¹ Veće je stoga *proprio motu* u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja* 7. aprila 2008. izdalo poverljiv nalog *Subpoena ad testificandum* (dalje u tekstu: Drugi obavezujući nalog) za svedoka VS-011 kako bi on pristupio kao svedok Veća od 13. maja 2008.¹²

12. Dana 5. maja 2008. vlasti Republike Srbije dostavile su obaveštenje o uručanju Drugog obavezujućeg naloga, navele da je 18. aprila 2008. svedok VS-011 zaista primio Drugi obavezujući nalog i obavestile Veće, prvo, da je svedok odbio da pristupi pred Veće u bilo kojem drugom svojstvu osim kao "svedok odbrane" i, drugo, navele niz uslova koji treba da se ispune kako bi se

⁶ Vidi dokazni predmet br. D13, Transkript razgovora od 15. novembra 2007.

⁷ Dopis vlasti Republike Srbije, poverljivo i *ex parte*, 28. decembar 2007, zavedeno 3. januara 2008.

⁸ Zapisnik o uručanju, poverljivo i *ex parte*, 20. decembar 2007, zavedeno 3. januara 2008.

⁹ Zahtev tužilaštva za izdavanje naloga za slobodan prolaz VS-011, poverljivo, podneto 4. januara 2008, zavedeno 7. januara 2008.

¹⁰ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Odluka po Zahtevu za izdavanje naloga za slobodan prolaz svedoka VS-011, poverljivo, 16. januar 2008.

¹¹ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, *Subpoena ad testificandum*, poverljivo, 7. april 2008, str. 1-2.

¹² Drugi obavezujući nalog, str. 3.

Prevod

obezbedilo njegovo svedočenje, posebno izdavanje naloga za slobodan prolaz i isplatu raznih troškova.¹³

13. Dana 6. maja 2008. Veće je izdalo poverljiv Nalog za dovođenje svedoka VS-011 radi obezbeđivanja njegovog svedočenja kao svedoka Veća (dalje u tekstu: Nalog za dovođenje svedoka).¹⁴ Veće je naložilo vlastima Republike Srbije da odmah preduzmu sve potrebne mere kako bi se obezbedilo njegovo pristupanje u svojstvu svedoka Veća, kao i da bezuslovno obezbede njegovo prisustvo u Hagu od subote, 10. maja 2008, kako bi mogao da počne da svedoči od 13. maja 2008.¹⁵

14. Dana 9. maja 2008. vlasti zadužene za sprovođenje Naloga za dovođenje svedoka obavestile su Veće da nisu mogle da stupe u kontakt ni sa svedokom VS-011, ni s "njegovim pravnim zastupnikom".¹⁶

15. Dana 13. maja 2008, koji je Drugim obavezujućim nalogom bio predviđen za svedočenje, Ljubiša Petković nije bio prisutan i Veće je izdalo Nalog *in loco* optužnice za nepoštovanje Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Nalog *in loco* optužnice),¹⁷ kao i Nalog za hapšenje s nalogom za dovođenje svedoka (dalje u tekstu: Nalog za hapšenje).¹⁸

16. U Nalogu *in loco* optužnice, Veće je na osnovu pravila 77 Pravilnika naložilo sledeće: 1) da se protiv Ljubiše Petkovića (dalje u tekstu: optuženi) pokrene krivični postupak zbog hotimičnog i svesnog ometanja pravde time što je odbio da ispoštuje Drugi obavezujući nalog i pristupi u svojstvu svedoka Veća; 2) da se postupak vodi pred Većem, 3) da optuženi stupi pred Veće 27. maja 2008. u 14:15 sati u sudnici broj III; i 4) da Sekretarijat Međunarodnog suda postupku koji se pokreće protiv optuženog dodeli broj predmeta.¹⁹

¹³ Zapisnik o uručenju, poverljivo, s datumom od 5. maja 2008, zavedeno 6. maja 2008.

¹⁴ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Nalog za dovođenje svedoka VS-011 radi obezbeđivanja njegovog svedočenja u svojstvu svedoka Veća, poverljivo, 6. maj 2008.

¹⁵ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Nalog za dovođenje svedoka, str. 2.

¹⁶ Dopis Okružnog suda u Beogradu, Veće za ratne zločine, poverljivo i *ex parte*, 9. maj 2008.

¹⁷ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Nalog *in loco* optužnice za nepoštovanje Suda protiv Ljubiše Petkovića, poverljivo, 13. maj 2008.

¹⁸ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Nalog za hapšenje s nalogom za dovođenje Ljubiše Petkovića, poverljivo, 13. maj 2008.

¹⁹ Nalog *in loco* optužnice, str. 2-3.

Prevod

17. Dana 27. maja 2008. optuženi je stupio u kontakt s policijom u Beogradu i zatražio da dođe po njega u bolnicu u kojoj se nalazio.²⁰ Nakon što je priveden pred istražnog sudiju Veća za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu (dalje u tekstu: istražni sudija), izjavio je da je spreman da dođe u Hag.²¹
18. Dana 28. maja 2008. optuženi je doveden u sedište Međunarodnog suda. Istog dana je ukinut poverljiv status Drugog obavezujućeg naloga, Naloga *in loco* optužnice i Naloga za hapšenje.²²
19. Optuženi je prvi put stupio pred Sud 29. maja 2008. pred sudiju Flaviju Lattanzi.²³ Sudija Lattanzi, pretpretresni sudija,²⁴ sazvala je dve pretpretresne konferencije u ovom predmetu, prvu 4. jula,²⁵ a drugu 18. jula 2008.²⁶
20. Dana 10. jula 2008. Veće je, većinom glasova, odbilo zahtev za privremeno puštanje na slobodu optuženog koji je branilac optuženog podneo 8. jula 2008.²⁷ Dana 25. jula 2008. Žalbena veće je odbilo žalbu na Odluku od 10. jula 2008.²⁸
21. Dana 22. avgusta 2008. sekretar je odlučio da imenuje gđu Isailović za branioca optuženog po službenoj dužnosti (dalje u tekstu: odbrana).²⁹
22. Pretres je održan 3. septembra 2008.³⁰ Odbrana je izvela dva svedoka: optuženog i njegovu suprugu. Odbrana je zatražila uvrštavanje u spis 19 dokumenata, od kojih je Veće prihvatilo 17, dok

²⁰ Dokazni predmet br. D18, Izveštaj vlasti Republike Srbije od 27. maja 2008.

²¹ *Ibid.*

²² U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1, Nalog o ukidanju poverljivog statusa, 28. maj 2008.

²³ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1-I, Nalog kojim se imenuje sudija za prvo stupanje pred Sud, 28. maj 2008.

²⁴ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1, Nalog o imenovanju pretpretresnog sudije, 4. jun 2008.

²⁵ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1, Nalog o rasporedu, 1. jul 2008.

²⁶ Vidi U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1-PT, Odluka po Zahtevu odbrane da se optuženi privremeno pusti na slobodu, 10. jul 2008, str. 3.

²⁷ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1-PT, Odluka po Zahtevu odbrane da se optuženi privremeno pusti na slobodu, 10. jul 2008.

²⁸ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1-AR65.1, Odluka po Žalbi odbrane na Odluku Pretresnog veća u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, 25. jul 2008.

²⁹ U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1, Odluka, 22. avgust 2008. Što se tiče naziva predmeta, vidi "Corrigendum" Sekretarijata, 28. avgust 2008. Zamenik sekretara je 29. maja 2008. imenovao g. Gregora Guya-Smitha za stalnog branioca optuženog. Dana 1. jula 2008. zamenik sekretara je odlučio da imenuje gđu Isailović za branioca optuženog po službenoj dužnosti na rok od 120 dana.

³⁰ Vidi U predmetu protiv Ljubiše Petkovića, predmet br. IT-03-67-R77.1-PT, Nalog o rasporedu, 22. jul 2008.

Prevod

su dva označena u svrhu identifikacije u očekivanju prevoda na jedan od dva jezika Međunarodnog suda.³¹

III. MERODAVNO PRAVO

23. Iako se nadležnost Međunarodnog suda za pokretanje postupaka i rešavanje po krivičnim delima nepoštovanja Suda ne pominje u Statutu Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), priznato je da Međunarodni sud raspolaže inherentnom nadležnošću za to pitanje, koja proizlazi iz njegove pravosudne funkcije. Naime, Međunarodni sud mora biti u mogućnosti da obezbedi neometano vršenje funkcija koje su mu dodeljene Statutom.³²

24. Veće je stoga razmotrilo ponašanje optuženog u svetlu odredbi pravila 77 Pravilnika, kojima je predviđeno sledeće:

- A) Vršeci svoja inherentna ovlašćenja, Međunarodni sud može proglasiti krivim za nepoštovanje suda one koji svesno i hotimično ometaju sprovođenje pravde, uključujući svako lice:

[...]

(iii) koje se bez opravdanog razloga ogлуši o nalog da stupi pred veće ili veću dostavi dokumente;

[...]

25. Veće konstatuje da se, u ovom slučaju, radi o prvoj presudi Međunarodnog suda zbog nepoštovanja Suda na osnovu potparagrafa (A)(iii) pravila 77 Pravilnika. Veće želi ipak da podseti da je kažnjavanje svakog oblika ponašanja čija je svrha ometanje sprovođenja pravde, njeno ugrožavanje ili zloupotreba nužno kako bi se obezbedilo neometano vršenje nadležnosti koja je Međunarodnom sudu izričito data Statutom i da se očuva osnovna pravosudna funkcija Međunarodnog suda.³³

26. Pored toga, Veće podseća da, po mišljenju Žalbenog veća, pravila koja se primenjuju u vezi s nepoštovanjem suda nisu zamišljena kao stub na kojem počiva dostojanstvo sudija ili samo kao

³¹ Vidi par. 38-40 *infra*.

³² *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-1A-R77, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. januar 2000. (dalje u tekstu: Presuda u vezi s Milanom Vujinom u predmetu *Tadić*), par. 13; *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. mart 2006, par. 13.

Prevod

sredstvo kažnjavanja zbog uvrede, odnosno poruge na račun nekog suda ili tribunala; reč je zapravo o izrazu prezira prema samoj pravdi putem nepoštovanja suda, a ne prema nekom određenom sudu ili sudiji koji pokušava da sprovede pravdu.³⁴

IV. ARGUMENTI ODBRANE

27. Kao uvodnu napomenu Veće konstatuje da će argumenti odbrane u vezi s određivanjem kazne biti razmatrani, ukoliko to bude potrebno, u odvojenom odeljku.

28. Što se tiče argumenata u vezi s odgovornošću optuženog, odbrana je najpre konstatovala da se *actus reus* krivičnog dela nepoštovanja Suda, dela navedenog u pravilu 77(A)(iii) Pravilnika, sastoji od proste činjenice da on nije pristupio u vreme i na mestu koje je odredilo Veće.³⁵ Odbrana je, međutim, navela da okolnosti oko izdavanja Drugog obavezujućeg naloga i pogoršanje zdravstvenog stanja optuženog ipak predstavljaju opravdane razloge u smislu pravila 77(A)(iii) Pravilnika.³⁶ Stoga bi optuženi trebalo da bude oslobođen.³⁷

1. Okolnosti u vezi s izdavanjem Drugog obavezujućeg naloga

29. Optuženi je tokom svog iskaza izjavio da je Drugi obavezujući nalog primio 18. aprila 2008, u vreme kad se nalazio u svojoj radnji na Paliluli. Najpre su ga nazvali iz policijske stanice i rekli mu da dođe po navedeni dokument, pri čemu su ga obavestili o čemu se radi. Pošto optuženi nije mogao da zatvori radnju i ode u policijsku stanicu, obavestili su ga da će neko doći da mu ga uruči u sledećih pola sata.³⁸ Pre nego što su predstavnici policije stigli, optuženi je stigao da kontaktira advokata, g. Petra Jojića.³⁹

30. Dva policajca u civilu uručila su Drugi obavezujući nalog optuženom u prisustvu Petra Jojića. Kako optuženi nije imao naočara ni vremena, navedeni dokument je pročitao tek po povratku

³³ Presuda u vezi s Milanom Vujinom u predmetu *Tadić*, par. 18, citirano u *Tužilac protiv Zlatka Aleksovskog*, predmet br. IT-95/1-AR77, Presuda po Žalbi Ante Nobila na Odluku o nepoštivanju Suda (dalje u tekstu: Presuda u vezi s Antom Nobilom u predmetu *Aleksovski*), 30. maj 2001, par. 36.

³⁴ Vidi Presudu u vezi s Milanom Vujinom u predmetu *Tadić*, par. 16, citirano u Presudi u vezi s Antom Nobilom u predmetu *Aleksovski*, par. 36.

³⁵ Pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 126.

³⁶ *Id.*, T(f) str. 126-127.

³⁷ *Id.*, T(f) str. 132.

³⁸ Ljubiša Petković, T(f) str. 53-54.

³⁹ *Id.*, T(f) str. 54, gde je izjavio da je najpre hteo da stupi u kontakt sa Zoranom Stojkovićem, a zatim sa Zoranom Jovanovićem, ali bez uspeha.

Prevod

kući kasnije te večeri. Međutim, optuženi je izjavio da je policajcima usmeno ponovio zahteve koje je izneo prvi put, prilikom uručivanja Prvog obavezujućeg naloga. Jedan od policajaca je zahteve optuženog zapisao na običnom papiru, bez službenog zaglavlja.⁴⁰

31. Kad je optuženi proučio dokumente koji su mu tokom dana uručeni, shvatio je da su mu uručeni Drugi obavezujući nalog i Nalog za slobodan prolaz, koje je prvi put video.⁴¹ Kad je proučio Drugi obavezujući nalog, optuženi je primetio da je u paragrafu 4 dispozitiva umesto njegovog imena navedeno ime [redigovano]. Kad je ugledao to ime, optuženi se uznemirio i počeo je da sumnja ko je primalac dokumenta, a pomislio je i da je dokument istog tipa s njegovim imenom možda poslat pogrešnoj osobi. [redigovano].⁴²

32. Optuženog je takođe veoma uznemirila činjenica da je u Drugom obavezujućem nalogu navedeno [redigovano].⁴³ [redigovano].⁴⁴ [redigovano].⁴⁵

2. Pogoršanje psihičkog i fizičkog stanja optuženog

(a) Pre 18. aprila 2008.

33. Optuženi ističe da se njegovo psihičko i fizičko stanje pogoršalo od 2002, kad je prvi put stupio u kontakt s Tužilaštvom Međunarodnog suda. To pogoršanje se ubrzalo od 2005.⁴⁶

34. Optuženi tvrdi da je bio izložen snažnim pritiscima tužilaštva, koje mu je, s jedne strane, pretilo da [redigovano] kao osumnjičenog.⁴⁷ S druge strane, jedan predstavnik tužilaštva je obavestio optuženog da je Vojislav Šešelji preko svoje supruge obelodanio spisak s osam imena,⁴⁸ među kojima je i njegovo, koji je kružio Beogradom, izlažući ga na taj način opasnosti. Naime, tužilaštvo mu je navodno reklo sledeće:

⁴⁰ *Id.*, T(f) str. 55; dokazni predmet br. D5, Zapisnik o uručanju.

⁴¹ Ljubiša Petković, T(f) str. 55-59; dokazni predmet br. D4, Drugi obavezujući nalog; dokazni predmet br. D9, Odluka po Zahtevu za izdavanje naloga za slobodan prolaz.

⁴² Ljubiša Petković, T(f) str. 60-[redigovano]; [redigovano].

⁴³ [redigovano].

⁴⁴ [redigovano].

⁴⁵ [redigovano].

⁴⁶ *Id.*, T(f) str. 77, 79, [redigovano]; vidi takođe pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 133; Ljiljana Petković, T(f) str. 119.

⁴⁷ Ljubiša Petković, T(f) str. 58, 76-77, [redigovano], [redigovano].

⁴⁸ Veće konstatuje da je optuženom tada već bio dodeljen pseudonim i da je bilo odobreno odgođeno obelodanjivanje njegovog identiteta Vojislavu Šešelju najkasnije trideset dana pre početka suđenja protiv Vojislava Šešelja, vidi Odluku po Zahtevu tužilaštva za određivanje zaštitnih mera za svedoka tokom prepretnesne faze postupka, poverljivo i delimično *ex parte*, 21. decembar 2004. (s datumom od 16. decembra 2004).

Prevod

Gospodine Petkoviću, mi imamo informaciju da je gospodin Vojislav Šešelj preko svoje supruge Jadranke Šešelj dostavio spisak imena osam svedoka. Vi ste sada u opasnosti. U opasnosti je i vaša porodica. I mi vam savetujemo da se negde sklonite. A za vašu porodicu nemojte da brinete. Ja ću je transportovati u Sloveniju, kod svojih prijatelja.⁴⁹

35. U tom kontekstu, zdravstveno stanje optuženog sve se više pogoršavalo, posebno od 2005. godine.

(b) Posle 18. aprila 2008.

36. Po rečima optuženog, izdavanje Drugog obavezujućeg naloga definitivno je narušilo njegovo ionako loše psihičko stanje. Optuženi, pre svega, tvrdi da se ne seća događaja koji su se odigrali između 18. aprila i 27. maja 2008, dana kad je stupio pred istražnog sudiju.⁵⁰ Tokom tog perioda navodno je prekinuo svaki kontakt s porodicom i ostao je u Beogradu između 5. i 7. maja 2008. Na tri ili četiri dana otišao je na Zlatibor, 150 kilometara od Beograda. Zatim je, nakon jedne ili dve nedelje provedene u Beogradu, otišao na Palić da se odmori.⁵¹ Nakon povratka u Beograd 24. maja 2008, optuženi je navodno bio u teškom psihičkom stanju i želeo je da ga zato idućeg dana prime u bolnicu najbližu njegovom mestu stanovanja, što nije mogao da uradi jer je 25. maj bio neradni dan. Stoga je otišao u bolnicu u Kovin, gde mu je lekar dao injekciju, ali je odbio da mu prepíše lekove, preporučivši mu da se javi u bilo koju bolnicu u Beogradu. Stoga je optuženi u ponedeljak 27. maja otišao u bolnicu specijalizovanu za neuropsihijatrijske bolesti u Višegradskoj ulici kako bi, po sopstvenim rečima, dobio lekove koje bi mogao sa sobom da ponese u Hag. Tamo je navodno silom zadržan sve dok njegova supruga nije potpisala otpusno pismo idućeg jutra, u 08:00 ili 09:00 sati.⁵²

37. Na kraju, optuženi je predočio lekarsku potvrdu koju je 1. septembra 2008. u Pritvorskoj jedinici sastavila doktor Vera Petrović u vezi sa zdravstvenim stanjem optuženog od njegovog dolaska 28. maja 2008.⁵³

⁴⁹ Ljubiša Petković, T(f) str. 78, [redigovano].

⁵⁰ *Id.*, T(f) str. 103-104.

⁵¹ *Id.*, T(f) str. 105.

⁵² *Id.*, T(f) str. 112-113.

⁵³ Dokazni predmet br. D17 označen radi identifikacije, Izveštaj lekara od 1. septembra 2008. (dopis) i s raznim datumima između 29. maja i 2. septembra 2008. (pretrage).

V. DISKUSIJA

A. Prihvatanje dokaznih predmeta kojima je dodeljen privremeni broj

38. Na pretresu održanom 3. septembra 2008. Veće je, u svrhu identifikacije, označilo dva dokumenta čije prevode na jedan od dva jezika Međunarodnog suda nije primilo. Veće je nakon toga primilo prevode na engleskom dokumenata označenih u svrhu identifikacije D10 i D14.

39. Dokument br. D10 označen u svrhu identifikacije predstavlja izjavu od 21. septembra 2007. [redigovano].⁵⁴ S obzirom na to da se u toj izjavi govori o odluci optuženog da ne pristupi Međunarodnom sudu osim kao "svedok odbrane", Veće konstatuje da ona u tom smislu upotpunjuje iskaz optuženog. Stoga Veće uvrštava u spis dokument br. D10 označen u svrhu identifikacije, koji sadrži dovoljno pokazatelja pouzdanosti i relevantnosti.

40. Dokument br. D14 označen u svrhu identifikacije predstavlja izveštaj o medicinskim pretragama s imenom optuženog.⁵⁵ Taj dokument čine četiri stranice napisane rukom i tri štampane stranice na kojima je kao datum naveden 5. maj 2008. Međutim, Veće izražava sumnju u datum napisan rukom na četvrtoj stranici dokumenta br. D14 označenog u svrhu identifikacije. Naime, iako se jasno vide mesec maj i godina 2008, to ne važi i za dan, s obzirom na to da se dva broja preklapaju. Veće smatra da postoji sumnja u pogledu toga da li je prvobitno bio napisan broj "07" ili "27". Veće stoga pod brojem D14 prihvata samo poslednje tri stranice dokumenta br. D14 označenog u svrhu identifikacije.

B. Analiza argumenata odbrane

41. U skladu s gorenavedenim merodavnim pravom, Veće će sada da razmotri elemente koji čine krivično delo nepoštovanja Suda, kako je navedeno u pravilu 77(A)(iii) Pravilnika, odnosno:

- i) Da li se optuženi ogлуšio o nalog da stupi pred Veće?
- ii) U slučaju da jeste, da li je optuženi imao opravdani razlog?
- iii) Da li je optuženi možda hotimično i svesno ometao sprovođenje pravde?

⁵⁴ Ljubiša Petković, T(f) str. [redigovano] – 91; dokazni predmet br. D10 označen u svrhu identifikacije, Izjava optuženog od 21. septembra 2007.

⁵⁵ Ljubiša Petković, T(f) str. 104.

1. Actus reus(a) Da li se optuženi ogлуšio o nalog da stupi pred Veće?

42. Drugim obavezujućim nalogom predviđeno je sledeće: "[...] svedok VS-011 stupiće pred Veće kao svedok Veća od 13. maja 2008, a u slučaju izmene datuma svedočenja, Sekretarijat Međunarodnog suda će o tome obavestiti svedoka VS-011 u najkraćem roku".⁵⁶

43. U svom Nalogu *in loco* optužnice Veće je već konstatovalo da optuženi nije bio prisutan na pretresu 13. maja u 14:15 sati, na dan predviđen za njegovo svedočenje.⁵⁷ Stoga se optuženi svojim nedolaskom ogлуšio o Drugi obavezujući nalog.⁵⁸ Shodno tome, počinjen je *actus reus* krivičnog dela nepoštovanja Suda naveden u pravilu 77(A)(iii) Pravilnika.

(b) Da li je optuženi imao opravdani razlog da se ogлуši o Drugi obavezujući nalog?(i) Sumnja optuženog u to ko je primalac Drugog obavezujućeg naloga

44. Optuženi tvrdi da ga je u paragrafu (iv) dispozitiva Drugog obavezujućeg naloga na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku uznemirilo kada je video ime [redigovano]. On je navodno posumnjao da li je Drugi obavezujući nalog namenjen baš njemu i uplašio se da dokument koji mu je namenjen nije dostavljen trećem licu. [redigovano].⁵⁹

45. Veće smatra da taj argument ni u kom slučaju ne može predstavljati opravdani razlog. Preliminarno, Veće ipak naglašava da je stupilo u kontakt sa sekretarom Međunarodnog suda, koji je nadležan za Prevodilačku službu, kako se takva greška ne bi ponovila.

46. Pre svega, Veće konstatuje da je prilikom uručjenja Drugog obavezujućeg naloga optuženi znao da mu je pseudonim VS-011, koji se u tekstu tog dokumenta pojavljuje 20 puta, dodeljen zbog proceduralnih potreba pred Međunarodnim sudom. Naime, optuženi ne samo da je primio Prvi obavezujući nalog, gde se taj pseudonim pojavljuje uz njegovo ime i adresu, nego je na njega i odgovorio 24. decembra 2007. u svom Prigovoru, ne osporavajući činjenicu da je taj nalog upućen

⁵⁶ Dokazni predmet br. D4, Drugi obavezujući nalog, str. 3.

⁵⁷ Nalog *in loco* Optužnice za nepoštovanje Suda protiv Ljubiše Petkovića, 13. maj 2008, poverljivo (prvobitno, ali je poverljivi status ukinut Odlukom od 28. maja 2008), str. 1.

⁵⁸ S tim u vezi, vidi pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 126.

⁵⁹ Vidi par. 31, *supra*.

Prevod

njemu.⁶⁰ Osim toga, ponovivši svoje zahteve i prigovore na Drugi obavezujući nalog, optuženi je *de facto* priznao da je dokument bio upućen njemu. Veće stoga ne prihvata argument optuženog [redigovano].⁶¹

47. Osim toga, Veće zabrinjava činjenica da optuženi nijednom nije ukazao na tu grešku u brojnim prilikama kad je to mogao da uradi. Već 18. aprila 2008, nakon što se upoznao s Drugim obavezujućim nalogom, optuženi je mogao da kontaktira policiju, svog prijatelja i advokata g. Petra Jojića, koji je bio prisutan prilikom uručenja, tim odbrane g. Vojislava Šešelja, [redigovano],⁶² ili pak Veće. Kasnije, kad je stupio pred istražnog sudiju 28. maja 2008, optuženi je imao priliku da iznese tu navodnu sumnju, ali to ipak nije uradio.⁶³

48. Stoga, imajući u vidu gorenavedene okolnosti, Veće smatra da optuženi nije mogao razumno da sumnja da je upravo on primalac Drugog obavezujućeg naloga.

(ii) Okolnosti nakon izdavanja Drugog obavezujućeg naloga 18. aprila 2008.

49. Optuženi takođe tvrdi da ga je izdavanje Drugog obavezujućeg naloga nakon šest godina pritisa i pretnji konačno dovelo u stanje u kojem više nije mogao da se kontroliše.⁶⁴

50. U svetlu dostavljenih zdravstvenih potvrda i svedočenja optuženog i njegove supruge, zaista se čini da se psihičko stanje svedoka počelo pogoršavati od 2005. godine. Naime, supruga optuženog je posvedočila da je njen suprug 2005. prvi put imao problema sa srcem, kao i problema s arterijskim pritiskom, a zatim je kod njega došlo do depresije u kombinaciji sa srčanom aritmijom i stezanjem u grudima.⁶⁵ Pre maja 2008. optuženi je navodno bio nervozan i depresivan u tolikoj meri da je patio od nesанице.⁶⁶ Sve u svemu, nakon uručenja Drugog obavezujućeg naloga dva puta je odlazio iz porodičnog doma radi boravka u banji. Supruga optuženog je izjavila da su, nakon njegovog povratka kući, imali manje trzavice koje su bile povezane s njegovim zdravstvenim

⁶⁰ Vidi par. 8 *supra*; dokazni predmet br. D8, Prigovor.

⁶¹ [redigovano].

⁶² [redigovano].

⁶³ Vidi dokazni predmet br. D18, Izveštaj vlasti Republike Srbije od 27. maja 2008.

⁶⁴ Vidi par. 31-32, 36 *supra*.

⁶⁵ Ljiljana Petković, T(f) str. 119.

⁶⁶ *Id.*, T(f) str. 120.

Prevod

teškoćama. U ponedjeljak, 27. maja 2008. optuženi je zadržan na psihijatrijskom odeljenju bolnice sve dok njegova supruga idućeg dana nije potpisala otpusno pismo, suprotno mišljenju lekara.⁶⁷

51. U dokumentaciji o zdravstvenom stanju koju je sastavio lekar Pritvorske jedinice navodi se da optuženi nema nikakvo organsko oboljenje, ali pokazuje brojne simptome depresije koja je povezana sa stresom i strahom, kao i s traumatičnim iskustvima koja je proživeo.⁶⁸

52. Veće samo može da konstatuje da je optuženi u lošem psihičkom stanju, koje se od 2005. godine stalno pogoršava. Međutim, Veće zabrinjava činjenica da psihičko stanje optuženog nikad nije pomenuto ni u jednom podnesku kojim je izrazio želju da svedoči za odbranu g. Šešelja nego je, naprotiv, postalo problem tek kad je trebalo da se odazove na obavezujuće naloge koje je izdalo Veće.⁶⁹ Veće stoga ne može da prihvati da je zdravstveno stanje optuženog bilo takvo da on nije mogao propisno da obavesti Veće da zbog toga nije u mogućnosti da postupi u skladu s Drugim obavezujućim nalogom. Naprotiv, optuženi je odlučio da nestane.

(iii) Zaključak

53. U svetlu gorenavedenih elemenata, Veće smatra da optuženi nije izneo opravdane razloge, u smislu pravila 77(A)(iii) Pravilnika, koji bi opravdali činjenicu da nije postupio u skladu s Drugim obavezujućim nalogom.

2. Mens rea: da li je optuženi hotimično i svesno ometao sprovođenje pravde?

54. Drugi obavezujući nalog je optuženom uručen 18. aprila 2008. Pre nego što se upoznao s detaljima sadržaja, optuženi je ustrajao u svom odbijanju da stupi pred Veće, ovaj put kao svedok Veća. Optuženi je stoga znao da mu je naloženo da 13. maja 2008. stupi pred Veće u okviru postupka protiv Vojislava Šešelja. Supruga optuženog je takode znala da njen suprug treba tog datuma da pristupi Veću.⁷⁰

55. Međutim, umesto da izvrši svoje obaveze, za koje je znao da postoje i čijih je posledica u slučaju neizvršenja trebalo da bude svestan, optuženi je svesno odabrao da pobegne. Naime, Veće

⁶⁷ *Id.*, T(f) str. 121.

⁶⁸ Dokazni predmet br. D17, Izveštaj lekara.

⁶⁹ Vidi dokazni predmet br. D7, Zapisnik o uručenju; dokazni predmet br. D8, Prigovor; dokazni predmet br. D10, Izjava optuženog od 21. septembra 2007.

⁷⁰ Ljiljana Petković, T(f) str. 120.

Prevod

ne može da prihvati objašnjenja optuženog o njegovom boravištu i kretanju tokom maja 2008.⁷¹ Veće je u tom periodu bilo u stalnom kontaktu s vlastima Republike Srbije, koje su tvrdile da preduzimaju sve potrebne mere da pronadu optuženog, ali da mu se ne može ući u trag.⁷²

56. Osim toga, iako je optuženi prvobitno izjavio da se ne seća gde se nalazio početkom maja, njegova supruga je obavestila Veće da je bila u kontaktu s mužem i da je s njim razgovarala 10 ili 15 dana pre 13. maja 2008.⁷³

57. Stoga Veće smatra da je optuženi, svojim namernim izbegavanjem da postupi u skladu s Drugim obavezujućim nalogom, hotimično i svesno ometao sprovođenje pravde.

C. Zaključak

58. Shodno tome, u svetlu gorenavedenih elemenata i zaključaka, Veće, na osnovu pravila 77(A)(iii) Pravilnika, van svake razumne sumnje zaključuje da je optuženi kriv za počinjenje krivičnog dela nepoštovanja Suda zbog toga što je namerno izbegavao da postupi u skladu s Drugim obavezujućim nalogom, čime je hotimično i svesno omeo sprovođenje pravde.

VI. KAZNA

A. Argumenti odbrane

59. Odbrana tvrdi da bi Veće, u slučaju da ne oslobodi optuženog, trebalo da mu izrekne minimalnu kaznu imajući u vidu i) kazne koje se izriču pred drugim međunarodnim i domaćim sudovima; ii) brojne olakšavajuće okolnosti, kao što su, na primer, lične prilike optuženog; i iii) činjenicu da se optuženi već tri meseca nalazi u pritvoru.⁷⁴

⁷¹ Ljubiša Petković, T(f) str. 103-108.

⁷² Dopis istražnog sudijske Veće od 9. maja 2008; dopis istražnog sudijske Veće od 22. maja 2008, istražni sudija navodi da su on i odeljenje Ministarstva unutrašnjih poslova zaduženo za ratne zločine preduzeli značajne mere da pronadu optuženog, koji je u bekstvu od izdavanja Drugog obavezujućeg naloga. Ti naponi su podrazumevali neposrednu potragu za optuženim u njegovom prebivalištu ili na mestima gde se on obično kreće, kao i objavljivanje poternice širom zemlje.

⁷³ Ljiljana Petković, T(f) str. 120.

⁷⁴ Pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 126-132.

B. Odmeravanje kazne

60. Pravilom 77(G) Pravilnika je predviđeno da je maksimalna kazna koja se može izreći osobi proglašenoj krivom za nepoštovanje Međunarodnog suda kazna zatvora od najviše sedam godina ili novčana kazna od najviše 100.000 evra, ili oboje.

61. Pri vršenju svojih diskrecionih ovlašćenja da odmeri kaznu optuženom u okviru navedenih ograničenja, Veće se rukovodi članom 24 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravilom 101 Pravilnika. U ovom slučaju, ono je uzelo u obzir i) težinu krivičnog dela; ii) postojanje jedne otežavajuće okolnosti; iii) postojanje olakšavajućih okolnosti; kao i iv) opštu praksu izricanja kazni za slična krivična dela, posebno na sudovima u bivšoj Jugoslaviji.

62. Kao prvo, Veće želi da naglasi da ono, radi izricanja što pravednije kazne, mora takode da uzme u obzir svrhu izricanja kazne pred Međunarodnim sudom, bez obzira na to da li se ona izriče za zločine počinjene po članovima 2 do 5 Statuta ili za krivična dela na osnovu pravila 77 Pravilnika. Stoga su posebno važne, iako s tim ne treba preterivati,⁷⁵ funkcije kažnjavanja⁷⁶ i odvracanja, kako opšteg, tako i ličnog.⁷⁷

1. Težina krivičnog dela

63. Optuženi je kriv jer je počinio krivično delo nepoštovanja Suda, kažnjivo na osnovu pravila 77(A)(iii) Pravilnika, zbog toga što je odbio da postupi u skladu s Drugim obavezujućim nalogom. Nekoliko meseci pre toga optuženi je primio prvi obavezujući nalog da pristupi Veću. Optuženi je, osim toga, prilikom davanja iskaza potvrdio da redovno prati proces koji se vodi protiv Vojislava Šešelja jer se u njemu često pominje i njegovo ime.⁷⁸ Kao načelnik ratnog štaba Srpske radikalne stranke u vreme sukoba, optuženi je morao biti jedini koji je imao pristup brojnim informacijama. U izjavi koju je želeo da da na kraju postupka, optuženi je izjavio: "U normalnim uslovima i okolnostima, bila bi mi i čast i zadovoljstvo da svedočim pred ovim Sudom i da kažem istinu koja

⁷⁵ *Tužilac protiv Duška Tadića*, predmet br. IT-94-1-A i IT-94-1-Abis, Presuda o žalbi na kaznu, 26. januar 2000, par. 48; *Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića (zvanog "Pavo"), Hazima Delića i Esada Landže (zvanog "Zenga")*, predmet br. IT-96-21-A, Presuda po žalbi, 20. februar 2001, par. 800-801.

⁷⁶ *Tužilac protiv Zdravka Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-A, Presuda po žalbi, 24. mart 2000, par. 185.

⁷⁷ *Tužilac protiv Zejnila Delalića, Zdravka Mucića (zvanog "Pavo"), Hazima Delića i Esada Landže (zvanog "Zenga")*, predmet br. IT-96-21-T, Presuda, 16. novembar 1998, par. 1234; *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. mart 2006, par. 46.

⁷⁸ Ljubiša Petković, T(f) str. 71.

Prevod

mi je poznata".⁷⁹ Optuženi je stoga bio savršeno svestan činjenice da je njegovo svedočenje ključno u predmetu protiv Vojislava Šešelja, ali je ipak odlučio da ne postupi po nalogu Veća.

64. Krivično delo za koje je optuženi kriv stoga je posebno teško. U vezi s tim Veće želi da podseti da svedoci nisu vlasništvo strana u postupku⁸⁰ i da kad Veće putem obavezujućeg naloga donese odluku da je njihovo svedočenje neophodno da se pokaže istina, oni se tome moraju povinovati. Stoga optuženi, koji je pozvan da pristupi kao svedok Veća na osnovu pravila 98 Pravilnika, nije mogao odbiti da postupi u skladu s Drugim obavezujućim nalogom izjavivši da je "svedok odbrane".

2. Otežavajuća okolnost

65. Veće konstatuje da je optuženom već bio upućen Prvi obavezujući nalog, u skladu s kojim je on odbio da postupi. Uzastopno odbijanje da se postupi u skladu s obavezujućim nalogom Veća treba, po mišljenju Veća, smatrati otežavajućom okolnošću.

3. Olakšavajuće okolnosti

(a) Pitanje pritisaka kojima je optuženi navodno bio izložen

66. Optuženi je u svom iskazu izjavio da je šest godina bio izložen pritiscima tužilaštva.⁸¹ [redigovano]. Veće je ipak u stanju da razlikuje dve vrste "pritisaka" koje optuženi pominje: i) kvalifikovanje optuženog kao osumnjičenog; ii) obelodanjivanje optuženom informacije prema kojoj se njegovo ime nalazi na spisku na kojem se navode svedoci tužilaštva, koji je kružio Beogradom.

67. Veće ne raspolaže elementima na osnovu kojih bi moglo konstatovati da je tužilaštvo svedoku pretilo time što ga je ispitalo u svojstvu osumnjičenog i što ga je obavestilo o mogućnosti da kasnije bude krivično gonjen od strane Međunarodnog suda ili domaćih sudova. U svetlu elemenata kojima raspolaže, Veće je mišljenja da je tužilaštvo samo vršilo svoju funkciju krivičnog

⁷⁹ Pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 133.

⁸⁰ *Tužilac protiv Mileta Mrkšića i drugih*, predmet br. IT-95-13/1-AR73, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane o komuniciranju s potencijalnim svedocima suprotne strane, 30. jul 2003. (prevod na francuski od 11. avgusta 2003), par. 15-16.

⁸¹ Vidi par. 33-34 *supra*.

Prevod

gonjenja i istrage koja mu je data Statutom i Pravilnikom. Optuženi je bio obavešten o svojim pravima, posebno o pravu da prevodilac i advokat budu prisutni tokom tog razgovora.⁸²

68. Optuženi je govorio o razgovoru koji je, na zahtev Dana Saxona, predstavnika tužilaštva, navodno održan sredinom 2006. godine. Gospodin Saxon ga je obavestio da je Vojislav Šešelj preko svoje supruge navodno distribuirao spisak s imenima osam svedoka, rekao mu da je zbog toga u opasnosti i navodno mu savetovao da se skloni. Veće shvata da je to obaveštenje moglo veoma da uznemiri optuženog, koji je saznao ne samo da su njegov život i život njegovih bližnjih potencijalno u opasnosti, nego i da zaštita koju je verovao da ima uopšte nije efikasna. Iako se instinkt za preživljavanje, koji je optuženog naveo da nakon tog razgovora odbije svaki kontakt s tužilaštvom, može razumeti, [redigovano],⁸³ Veće ipak ne može prihvatiti da reči g. Saxona u bilo kojem smislu ublažuju kaznu koju optuženi zaslužuje zbog toga što nije ispoštovao Drugi obavezujući nalog.

(b) Lične prilike optuženog

69. Optuženi je oženjen i ima šestoro dece. Četvoro dece, od kojih je troje maloletno, izdržava, pri čemu dvoje najmlađih imaju četiri godine.⁸⁴ Sudeći prema onom što je predloženo Veću, finansijska situacija optuženog je loša. Njegova prodavnica odeće u opštini Palilula morala se zatvoriti tokom njegovog boravka u pritvoru, a njegova supruga je izjavila da joj sestre finansijski pomažu.⁸⁵

70. Odbrana je istakla da optuženi dosad nije kažnjavan.⁸⁶ Veće konstatuje da ne postoje dokazi suprotni tvrdnji odbrane s tim u vezi.

71. Odbrana je, osim toga, navela da zdravstveno stanje optuženog predstavlja olakšavajuću okolnost.⁸⁷ Veće s tim u vezi podseća na zaključke o zdravlju optuženog, kako psihičkom tako i fizičkom, iznete u ovoj Presudi.⁸⁸

72. Veće će pri odmeravanju kazne obratiti dužnu pažnju na porodične i lične prilike optuženog.

⁸² Vidi član 18(3) Statuta i pravila 42 i 43 Pravilnika.

⁸³ [redigovano].

⁸⁴ Ljubiša Petković, T(f) str. 47; Ljiljana Petković, T(f) str. 117 ; dokazni predmet br. D1, zapečaćen.

⁸⁵ Ljiljana Petković, T(f) str. 124.

⁸⁶ *Id.*, T(f) str. 118-119; pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 131.

⁸⁷ Pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 131.

⁸⁸ Vidi par. 50-52 *supra*.

Prevod

(c) "Saradnja" optuženog

73. Optuženi je sam stupio u kontakt s policijom 27. maja kako bi policija došla po njega u bolnicu u kojoj se nalazio. Pored toga, pred istražnim sudijom koji ga je saslušao istog dana optuženi je izjavio da je spreman da svedoči pred Većem i zbog toga je dan ranije svoj pasoš predao supruzi kako bi olakšao svoje dovođenje u Hag.⁸⁹

74. Imajući u vidu nestanak optuženog u trajanju od tri nedelje i njegove kategoričke tvrdnje da se više ne oseća sposobnim za svedočenje, Veće može pridati tek malu težinu njegovoj "dobrovoljnoj" predaji policijskim vlastima Srbije i izražavanju želje da svedoči 27. maja 2008.

(d) Izvinjenje

75. Optuženi se izvinio Veću i naglasio da nikad nije imao nameru da omalovaži, ponizi ili uvredi Međunarodni sud, odnosno da umanjí njegovu važnost.⁹⁰

76. Veće je pri odmeravanju kazne uzelo u obzir navedeno izvinjenje optuženog, koje smatra iskrenim.

4. Opšta praksa u vezi s izricanjem kazni na sudovima u bivšoj Jugoslaviji i u jurisprudenciji Međunarodnog suda

77. Kako je Veće ranije konstatovalo, nijedno veće ovog Međunarodnog suda nije moralo da izriče presudu ili da određuje kaznu licu koje je odbilo da postupi u skladu s obavezujućim nalogom koji je izdalo neko od veća. Međutim, Veće konstatuje da su kazne izrečene za krivična dela počinjena na osnovu drugih potparagrafa pravila 77 Pravilnika često novčane kazne u iznosu od nekoliko hiljada evra⁹¹ ili kratkotrajne kazne zatvora od najduže nekoliko meseci.⁹²

78. Članom 115 Zakonika o krivičnom postupku Republike Srbije propisano je da se svedok koji se ne odazove na poziv može kazniti novčano do 150.000 (srpskih) dinara. Ako taj svedok

⁸⁹ Dokazni predmet br. D18, Izveštaj vlasti Republike Srbije od 27. maja 2008.

⁹⁰ Pretres održan 3. septembra 2008, T(f) str. 133.

⁹¹ *Tužilac protiv Batona Haxhiua*, predmet br. IT-04-84-R77.5, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda, 24. jul 2008; *Tužilac protiv Domagoja Margetića*, predmet br. IT-95-14-R77.6, Presuda po navodima o nepoštivanju Suda, 7. februar 2007. (dalje u tekstu: presuda u predmetu *Margetić*); *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. mart 2006.

⁹² *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT 02-54-R77.4, Odluka u vezi s jednim predmetom o nepoštovanju Suda, 3. maj 2005; Presuda u predmetu *Margetić*; *Tužilac protiv Beqe Beqaja*, predmet br. IT-03-66-T-R77, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda, 27. maj 2005.

Prevod

dode, ali odbije da svedoči, može se kazniti novčano do 150.000 dinara, a zatim još jednom novčanom kaznom do 300.000 dinara, kao i kaznom zatvora od najduže mesec dana dok svedok ne pristane da svedoči ili dok njegovo saslušanje postane nepotrebno.⁹³

VII. DISPOZITIV

79. Na osnovu pravila 89(C), Veće prihvata uvrštavanje u spis dokaznog predmeta br. D10 označenog u svrhu identifikacije i tri poslednje stranice dokaznog predmeta br. D14 označenog u svrhu identifikacije.

80. Iz gorenavedenih razloga, uzevši u obzir sve argumente i dokazne predmete koje je predložila odbrana, Veće, na osnovu pravila 77 Pravilnika, odlučuje sledeće:

- i) optuženi Ljubiša Petković proglašava se krivim za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo na osnovu pravila 77(A)(iii) Pravilnika;
- ii) optuženom Ljubiši Petkoviću izriče se kazna zatvora u trajanju od četiri meseca, pri čemu se tri meseca i 14 dana koje je proveo u Pritvorskoj jedinici oduzimaju od ukupnog trajanja kazne;
- iii) Sekretarijat treba da preduzme sve potrebne mere za izvršenje navedene kazne.

81. Veće u isto vreme donosi i javnu redigovanu verziju ove Presude.

⁹³ Član 115 Zakonika o krivičnom postupku Republike Srbije, *Službeni glasnik* br. 46/2006, novembar 2006. (stupio na snagu 1. juna 2007. (vidi član 555).

Prevod

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je merodavna francuska verzija.

/potpis na originalu/

sudija Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

/potpis na originalu/

sudija Flavia Lattanzi,
pretpretresni sudija

/potpis na originalu/

sudija Frédéric Harhoff

Dana 11. septembra 2008.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]